

«ЭНСИЭЛИ»

ХАҢЫАТЫ
ЭБЭРДЭЛИИБИН

Мин кыра сылдыан, бууку-баны билбэт эрдэпинэ, улуус-пут хаһыата «Энсиэли» почтанын кэллэбинэ, дьоммут кытта тэнгэ сэргиирим. Эбээм атын хаһыаттардаабыр ордорорун иһин «Эбээ хаһыата» дьэн ааттырым.

Бизс саастаахпар сатаан аабыр буолбутум. Аан бастаан хаһыат аатын «Энсиэли» дьэни аабыр баран олус соһуйбутум. Онтон ыла «Энсиэлини» кэллэ да көтүппэкэ аабырым.

Бу хаһыакка билиги оскуолабыт туһунан оһолор суруйуларын, эбээ бэчээттэтэр ыстаыһаларын, паапам үөрэтэр «Горизонт» куруһуогун уонна эдьийим үгкүүлүүр «Мичээр» ансамблын тустарынан кэрэхсээн аабырым.

Улууспут хаһыатыгар «Энсиэлигэ» бу бастакы суруйуум. Урукку өттүгэр республика «Кэскил» хаһыатыгар икки төгүл суруйбутум, онуктарым иккиэн бэчээттэммиттэрэ. Бэйэ суруйуута хаһыакка бэчээттэммитин көрөр уонна аабыр олус үчүгэй, кэрэхсэбиллээх эбит.

Бу күннэргэ «Энсиэли» хаһыат тэриллибитэ 65 сылын бэлиэтиир. Итинэн сибээстээн хаһыат үлэһиттэрин уонна аабырааччыларын итиник эбэрдэлибин, бары үчүгэйи бабырабын.

**Аня ВИНОКУРОВА,
1-Хомуустаах орто оскуолатын 4 «а»
кылааһын үөрэнээччигэ**

КИНИЛЭР РЕДАКЦИЯНЫ САЛАЙБЫТТАРА

Холмогоров Иван Гаврильевич, 1935-1937 сс.
Кымов Иван Иосифович, 1937-1938 сс.
Тихонов Иван Иванович, 1939 с.
Бурнашев Иван Иванович, 1939-1940 сс.
Данилов Афанасий Николаевич, 1940-1946 сс.
Турантаев Андрей Георгиевич, 1946-1949 сс.
Сивцев Харламыш Павлович, 1949-1955 сс.
Бурцев Дмитрий Васильевич, 1955-1958 сс.
Егоров Иван Петрович, 1958-1962 сс.

Никитин Павел Павлович, 1963 с.
Сячиков Петр Федорович, 1963-1964 сс.
Ксенофонтов Алексей Игнатьевич, 1965-1978 сс.
Обутов Иннокентий Егорович, 1978-1982 сс.
Слепцов Михаил Иванович, 1982-1985 сс.
Павлов Афанасий Васильевич, 1985-1988 сс.
Рыкунов Николай Михайлович, 1988-1995 сс.
Касьянов Владислав Гаврильевич, 1995 с.

БИЛИИЛЭЭХ,
ҮӨРЭХТЭЭХ КИҢИ ЭТЭ

1962 сыллаахха эбитэ буолуо, Урдүкү партийнай оскуолага кэртэхтэн үөрэни уочараттаах сессиятыгар, Иван Егоровы бастаан көрбүтүм. Оччолорго Намтан Кирсан Колпашников, Михаил Колесов уонна кини бааллара.

1963 сыллаах тохсунньуга Намта көһөн кэлэн үлэлиир дьылдаламмытым. Кэлин билбитим Егоровтун Партиянан Егоров аатынан колхозка партком секретарынан үлэлиир эбит. Средненевскэй оройуон араас муннахтарыгар уонна үөрэхпит сессияларыгар элбэхтик көрсөрүм.

«Ленин суола» хаһыакка редактордун олодохпуна И.П. Егоровы эһизэхэ партийнай отдел сэбиэдиссэйинэн биэрэбит диэбиттэрэ, райкомнар. Ол курдук кини урут салайбыт тэрилтэтигэр эргиллибитэ уонна өр сылларга үлэлиэбитэ.

Бастаан көрүүтэ олус боччумнаах (серьезнай) курдукта. Ол эрэри көрдөөх кэпсэтии, күдүү-оонньуу баар буоллаҕына туора олорон хаалбата. Онон сотору бэйэ киһитэ буолбута. Коллектив общественной олоһор активнайдык кыттар. Партийнай тэрилтэ секретарынан солбуйааччынан, секретарынан быыбардаммыта. Ытыллар муннахтарга принципиальная, критическэй этиилэрдээх буолара.

Кэлин редакторы солбуйааччынан өрө таһаарыллыбыта. Мин суох кэммэр коллектив үлэтин дьаһайара. Ааспытын кэинэ санаатахха, үгүс үлэһиттэр миигиннээхэр кинини ордук билинэллэрэ, киниттэн толлолорго, кини этиилэрин халбаҥа суох толороллоро. Иван Петрович мөһөн-этэн, күргүйдээн-көбүлээн дьаһайыта дьэн суоҕа.

Кини ол сылларга доруобуйатыгар үнсэргэбэт этэ. Онон элбэҕи аабыр, көрөр-истэр кыахтааҕа. Көрбүтүн-истибитин тургэниин умнубат быһыылааҕа. Араас политика, үлэ-хамнас боппуруостарыгар элбэҕи билэрэ. Киэн билиитин биһигиттэн лаппа чорбоччу турара. Туохха эмэ муһардыгыт да Уйбаантан ыйыт дэһэрбит.

Иван Петрович үөрэхтээх (грамотнай) киһи этэ. Нууччалыы, сахалыы суруйууга, кэпсэтигэ элбэх киһини баһыйара. Кини онорбут матырыйаалыгар мин туох да көнөрүүнү киллэрбэт этим. Ытыллар летучкаларга хаһыаптыгы ырытарбыт. Онуоха кини үксүгэр этиилэрдээх буолара.

И. Егоров спортка быһааччы сыһаанааҕа. Ити сылларга тус бэйэ-этэ сүүрэн-көтөн, ыстангалаан кытыбат этэ. Ол онугар саахымакка куһаҥа суох көрдөрүүлэрэ. Сөп-сөп оройуоннай күрэхтэһии-

лэргэ босхолонон кыттар. В.Л. Еремеев дуобаттыгы барара. И.П. Павлов, Н.Н. Дьяконов уус-уран самодеятельноска тардылаллара. Кырдыгы билинээххэ наада. Мин дьоннорбун үлэттэн босхолоон ытары олус ыарыратарым. Ол эрэри райсовет исполкомун быһаарытын толорорго тийиллэрэ.

Кини быһытынан санаатын таптардаҕына кыраттан да үөрэрэ, астынара. Биир бэнидиэнниккэ үлэбэр кэлбитим дьонум харыс хаалан, сүөм түһөн ололорлоро. Иван Петрович уолун куоракка өлөрбүттэр диэбиттэрэ. Уйбаан бэйэтэ эмиз кэпсэбитэ. Туохтан эрэ, хантан эрэ кырыян редакциятан 70-ча солкубайдаах көмө онорорго бириккээс таһаарбытым. Уйбаан онно улаханньык уйадыгыта, мин дьон кыһалжатын өйдүүрүм туһунан истиг тыллары эппитэ.

1978 с. тохсунньуга мин ПССУ-ОС Намнааҕы бастайааннай боломуочунайа буолбутум. Үлэбин И.Е. Обутовка туттарбытым И.П. Егоров редакторы солбуйааччынан үлэли хаалбыта. Кэлин, киносеть директора буолан ололордоһуна уонна редакцияга төһөнөн үлэли сырыттаҕына, хам-түм көрсөрүм. Мин үлэлээбэт пенсионер буоллаҕым дии. Онон кэпсээн, сонун мин өттүбүттэн суоҕа. Иван Петрович сэргии түһэрэ, эйгэстик көрсөрө. Соророр үлэлиир сылларбытыгар бултаабыһыт эһин туһунан ахтан сэргэхсийэн араасарбыт.

Мин Уйбааны ити курдук саныбын уонна өйдүүбүн. Өссө да олоруон, сылдыан курдук санырыбыт да, дьылҕа быһаарыта итинник буоллаҕа.

Алексей КСЕНОФОНТОВ

Испыраапка. Васильев А. Д. орто оскуоланы бүтэрээтин 5 нэһилиэти хабар колхоз 1000 экз. «Колхоз сирдытэ» много-тиражжатыгар редакторынан аһаммыта, ити колхозка комсомольскай тэрилтэ босхоломмут секретарынан, онтон Бүлүү «Колхоз суола» хаһыатыгар литсотруднигынан үлэлиэбитэ. Советскай Армияда ракетнай стратегическай сэриллэргэ сибээс управление-тыгар сулуспалаабыта. АТС механигы, кабельщик-монтажик, старшай электромеханик илэлэрин ылбыта.

Үс сыл олохтоох радионан биэриини тэрййээччи-редакторынан, 11 сыл Бүлүү «Октябрь суола» хаһыатыгар тыа хаһаайыстыбатын отделин сэбиэдиссэйинэн, үс сыл Саха АССР телевидениинан уонна радионан биэриигэ Госкомитетын Бүлүү түөрт оройуоннарыгар аһалаах корреспонденынан, 15 сыл Нам «Ленин суола», «Энсиэли» хаһыаттарыгар тыа хаһаайыстыбатын, экономика отделин сэбиэдиссэйинэн үлэлиэбитэ. Билигин да «Энсиэлибитин» дьонно-сэргэвэ тиэрдингэ туох кыаллары барытын онорор.

Кинини кытары улуус Ытык киһитэ Февронья Дмитриевна УШНИЦКАЯ кэпсэтэр.

— Афанасий Данилович, хаһыакка аан бастаан хаһан суруйбуккунуй?

— Бүлүү Дьөккөнүгэр төрдүс кылааска үөрэнэ сылдыан. Өктөөп бырааһынньыгар учууталбыт С. З. Томскай «оролор бараргыт сөп буолла» дьэн, кулууптан саҕабытыттан ыла-ыла таһырдыа быраҕаттата. «Кымыга» суруйдум. Ирдибил тиийбит. Сабыдыала — Дьөккөнүгө. Учууталбыт тупсан хаалла. Миэрэлэммит. Кэлин атын оскуолага көһөрдүлэр.

Иккис «Кымыга» суруйуум — «Ферма үлэһиттэрин олохторо». Каникуллар алта көстөөх Ортунна тиийбитим, кирпииччэ олохтоох саха балаҕаныгар ферма үлэһиттэрэ хас да ыал дьукаах ололорлор. Олохторо буруолуур. Кыра быраатым Байбал хараҕынан бурайбыт.

«Кымытан» манньк суругу туттум: «Бүлүү, Орто Бүлүү, Хампа орто оскуолатын т. Васильев Афанасий Даниловичка. Эн «Ферма үлэһиттэрин олохторо» дьэн суруккун Киров аатынан колхоз бырабылыанньатыгар миэрэ ыллары ытытыбыт. 1957 с. ыам ыйын 20 күнэ.

Сурук отделин сэбиэдиссэйэ Аммосов».

Колхоз председателэ Аҕа дойду Улуу сэриитин кытыылааҕа Александр Степанов — Володьо уола хамсатыылаах дьаһаллары ылла. Ортунна, Алааска, Лүгкэвэ, Соньолонго, Эбэ Хоту ойоронугар, Бэрэтигэр уо. д. а. атын фермаларга, сайылыктарга сүөһү үлэһиттэригэр бэртээхэй дьылээр тутулуунулар. Дьөккөттөр маска уһаныга чутаһынан тэҥнээхтэрэ суоҕа.

Бастакы ыстагыам «Колхоз суола» хаһыакка 1958 с. олунньу 14 к. бэчээттэммитэ. Оччолорго Хампа орто оскуолатын комсомольскай тэрилтэтин секретара этим. Ити иһинээҕи сыл урдүкү кылаас үөрэнээччилэрэ маһын бэйэбит кэрдэн, таһаастаан, физзал, мастарыскай, теплица туппуштут, 6 метр диригнээх холоудьас хасыһыт. Үөрэҕи үлэни кытта сөпкө дьүөрэлээбиппитин сыаналаан, Саха АССР Урдүкү Сэбиэтин Президиума оскуолатын Бочуотунай Грамотанан наҕараадалаабыта. Миэхэ оскуолам сорочка бэлэхтээбитэ. Ону убайбар Үөһээ Бүлүү Харбалааҕар илдьэн биэрбитим.

Бастакы бэчээккэ тахсыбыт ыстагыам ис хоһооно: К. Маркс аатынан колхоз Хампатааҕы ынах суугу уонна сибиинньэ ферматын шефтэһэн, туох практической үлэ ытыгыллара.

Элбэх эти, үүтү ылыыга хайдах оту, күөх окко, бурдукка, тууска, үүккэ булкаастаан көөннөрбө оҕоробут. Үөрэнээччилэр кылааһынан уочараттаан бэлэмнииллэр.

Ынахтар төрүүлэригэр анаан угуову хомуйан, уматан, күлүн муннабыт. Сибиинньэ аһылыгар интернет аһылыгы тობоун муннаан биэрэбит. Сибиинньэ хотонун эркини муоһунан ханаптаахылаабытыт, иһин ыраастаатыбыт, оттор мас эрбээтибит. От таһар уонна сибиинньэ ноһомун таһар тачкалары онордубут. Ынах сүөһү далларын ыраастаан, бааһынаны уоһурууга таһабыт. Телятныкка 4 тардар турбаны онордубут. 7-лии туора уонна уһаты күрдэхтэри онордубут.

Фермалар үлэһиттэрэ ыраастык, культурайдык ололорлоругар куоталаһыны биллэрдитбит. Бастабыт ыалы «Бастын дьиз» ымыпелынан, библиотечканы наҕараадалыбыт. Күһүн үөрэнээччилэр 50 кинигэни хомуйбуттара. Билигин учууталлар, тэхүлэһиттэр, комсомолецтар библиотека булууттар харчы киллэрэллэр.

Кыһыл мунукка «Родина» радиоприемнигы туруордубут, плакаттары суруйан ыйагалаатыбыт, оһоҕу оппуохалаатыбыт. Биир остуолу, хас да ысканыйкалары, полкалары онордубут. Бу үлэни комсомольскай тэрилтэ сансектора Тая Таскина салайар.

Сүөһүнү уонна сибиинньэни ииткигэ монтажтары таһаардыбыт, агитмаассабай үлэҕэ сектор Коля Игнатьев салалтатынан иккитэ концерт туруорулуна.

Ыстагыам иһин 30 солк. гонорар ыһыһыттар.

— Айлыҕа гаһын туһунан абыранныбыт. Неби-гаһы көрдөөччүлөр үлэлэрэ хайдах садаламмытай?

— Дьэ кырдык, абыраллаах уот. Бастаан Лонхолооххо базаламыттар. Тизэлиинэн тутулуубут дьилэлэргэ, землянкаларга олорон,

геологтар үлэлиэбиттэрэ. Буочука олохтоохтор, отуннахына — баанньык, сойдо да тонмутунан бараҕын. Ону 1961 сыллаахха Орто Бүлүү харчыны уларытар пуунугар старшай кассирдыы сылдыан, эт бэйэбин билбитим. Кыһыл Сыырга олохсуйбуттара, урут манна булчут үтээнэ эрэ баара үһү. Редакция командировкатынан тийибитим — килиэтиэрин уулуссага буочуканы кумаҕынан көмпүт оһотторугар буһараллар. Аҕыһах дьылээхтэр, үлэһит элбэҕэ суох, кыргыттар нууччалыы үчүгэйдик билбэкиин дьэн хаадылыһыллар.

Иккис командировкам түмүгэ «Кыһыл Сыыр — быыбар учаастага» ыстагыам 16.03.1962 с. бэчээттэммитэ. Онон этиллэр: мотуор тыаһа, үлэ-хамнас тигинэс сиригэр тийиэн кэлибит, онунан дьылээр илинтэн арҕаа субспуттар. С-100, С-80 трактордар ыарахан таһаастары таһан ыриилээһэллэр.

— Биһизэхэ билигин кино эрэ суох. Урут ларек баара. Соторутааҕыта саҕа маһынын үлэҕэ кирирдэ. Баанньык, медгунт, бөкээринэ, остолобуой, радиоузел, электричество уота, бордодукта барыта баар. Государство туох кыалларынан барытынан хааччылар. Биһиги онно эһиэттээн хорсундук үлэлиибит, — дьир производство салаатын начальнига Илья Матвеевич Карасев.

— Былааннаах үлэбитин ый аайы аһара толоробут. Толорбот да буолуохпутун сатамат, — куудараалаах нуучча кыһа Нина Балакеевскай кэпсэтигэ кыттар.

Илья Матвеевич итинтэн салгыы үлэ өссө кэнгэтиллиэн туһунан этэр: күһүн 200 миэстэлээх типовой кулууп, 7 кылаастаах оскуола тутулуохтара. Үлэһиттэргэ ололор дьилэлэрин тутуу маассабайдык ба-

раар. Производственной объектар тутуулары күүһүрөөр.

Кыһыл Сыыртан сорох учаастактар 150 км ыраах сыгаллар. Онон автомаксынынан сибээс хаһан да быстыспат. Ыраах учаастактары кэмийтэн кэмийгэр саһаас чаастарынан, уматыгыһан, бордодуктанан, сибиинньэ хаһыаттарынан, сурунаалларынан хааччыһы — боһуоттаах сорук.

Коллектив барыта 300-тэн лаппа таһа кыһылээх. Быыбардааччылары 315 киһи. Араас омуктар бэрэстэбиитэллэр: нууччалар, украинецтар, сахалар, татардар о. д. а. эйэлээх биир кэргэнгэ ололорлор, биир сыал иһин дьулуһаллар.

Пекардар биригээдэлэрэ киэҥник сураҕылар. Манна үтүө сүрэхтээх дьахталлар К. Аронова, К. Моисеева, З. Баранова үлэһиттэри бастыҥ хаачыстыбалаах килиэбинэн хааччыһаллар.

Юрий Елов уонна Петр Тапхаев — хоһуун трактористар. Кинилэр куруук нуорманы аһара толоруунан коллектив үөрдэллэр.

— Оскуолабыт начаальнай, — дьир учууталына Мария Паловна Кузина, — 14 үөрэнээччилээхпин. Сыл аһардаагы түмүгүнүн үөрэҕи билии 100 бырыһыан этэ...

— Оскуолаҕааҕы сылларгыттан өссө кэпсээ эрэ.

— Урдүкү кылаастарга үөрэнэрбэр оскуола комсомольскай тэрилтэтин салайабын, кини органнырын «Үлэ күһүнэ», «Тигээһи» хаһыаттарын редакциялаан, суруйан таһаарарбын. Аны санаатахха, хайаан барытын ситиһэрим буолла. Син аҕайдык уруһуйдуур эбиппин. «Үлэ күһүнэ» хаһыатын аһара мэлибит. Бастакы аһарыгар 10 г мутукка, 6 т аһылык тобоҕо хомулуна, Хоту Ойорос ферматыгар агит-

Итинник этэр быраап баар. Тоҕо диэтэххэ, улууһум, урукку оройуонум хаһыатыгар сүл ахсын көтүспэккэ, сурутабын. Хаһыакка маннай общественнай корреспонденныан, онтон анал корреспонденныан, 1997 сылтан Российской Федерация Журналистарын Союзун чилиэниэн ылыллан, силигим ситэн, маннай «Ленин суола» хаһыакка 1965 сылтан саҕалаан, кыра-кыратык суруйар идэлэммитим.

Кэлин улам-улам редакция үлэһиттэрин кытта бодоруһан, чаастатык суруйабын. 35 сыл быһа холуйан, 300-чэкэ ыстатыйаны суруйдум ини. Кыахтаах киһи таһарбыт ыстатыйаларыттан кинигэ таһаартарыахха сөп этэ да, ол кыаллыбат. Хата, 70 саасын туолуубар, быйыл, редакция «Хатыгытым бараксан» диэн кыра кинигэ

МИН ХАҤЫАТЫМ - МИН КИЭН ТУТТУУМ

онгорон бэлэхтээбитэ махталлаах дьыала.

Этэнигэ сырыттаахха, өссө да суруйдулуо этэ дии. Дьингэр мин 1955 сылга маннайгы ыстатыйам «Кыым» хаһыакка тахсыбыта. Оччолорго Уус-Алдан оройуонун Ватаҕай нэһилиэгэр агрономнуурум. Одуруот аһын үүннэри туругун туһуна суруйбутум. Кэлин да «Саха сирэ» хаһыакка дэг-дэг суруйабын.

1996 сыллаахха хаһыат «Бастын корреспондента» аат инэриллибитэ. Онон улууһум хаһыатын хаан-уруу хаһыашынан ааҕынабын. Кинигэ суох хайдах да табыллыбаппын. Бу хаһыат үйэ, систиэмэ уларыйдар да, итэ-өйдөтөр, салайар оруолун түһэрбэт.

Мин санаабар хаһыаппыт таһарар матырыйаалларын ис хоһооно, оформлениета хас сүл ахсын

тупсан, кизрэйэн иһэр. Итиннэхэ редакция коллективны билиитэ көрүүтэ үрдүк таһымнааҕа, биер өйүнэн-санаанан үлэлииллэрэ улахан суолтаны ылар.

Ону таһынан хаһыакка общественнай корреспонденттар ахсааннара элбээн иһэрэ киһини үөрдэр, ордук эдэр корреспонденттар үүнэн иһэллэр. XX-с үйэ бүтэри турарынан, хаһыат күн сырдыгын көрбүтэ 65 сылынан редакция үлэһиттэрин, бары журналистары, корреспонденттары, ааҕааччылары истинник эвэрдэлибин.

Өссө да XXI-с үйэҕэ үктэнэн, хаһыаппыт салгы тахса туруохтун, улууспут чэчири сайдарыгар бэйэтин кылаатын киллэрсиихтиин.

Николай СИВЦЕВ,
РФ Журналистарын
Союһун чилиэни.

БҮОЧАРДАР...

БҮОЧАРДАР...

Биһиги, редакция үлэһиттэрэ, түбүгүрэн-сүсүгүрэн, быһан-отон, эбэн-сабан, быһа кыҥастаһан таһаарар хаһыаппыт хас биердии нүөмэрин ааҕааччыларбыт ахсаабакка кэтэһэллэрэ суруллубатах сокуон курдук сыаналаар. Оттон хаһыаппыт сүрүн корреспонденттарынан ааҕааччылар буолаллар. Кинилэртэн суруга суох биер да нүөмэр тахсыбатын кэриэтэ. Почта кэллэ да хаһыат быһыын хасыһы буолар. Киһи киирдэ да сизбиттэн дуу, суумкатыттан дуу тугу эмэ хостоорой диэн харах кырытынан кэтэһии-манаһы буолааччы. Дьэ онон манньк харгына көстөн тахсар: ааҕааччы хаһыаты кэтэһэр буоллаҕына, редакция ааҕааччы суругун кэтэһэр. Төһөнөн элбэх сурук киирдэ да, соччонон аһаастаһыта үөскүүр, кэрэхсээр ааҕыллар нүөмэр аттарыллан, таһыллан оһоһуллар.

Биһиги редакциябыт общественнай корреспонденттары кытта тахсылаахтык үлэлэхэр дии саныыбыт. Итинтиктитин редакция үлэлээбэт 10-ча активистыт Россия Журналистарын соһуугар чилиэниэн ылыллыбыттар кэрэһилиир. Маныаха алын сүһүөх тэрилтэ салайааччыта И.Е.Сивцев, республика журналистарын соһуун председателин солбуйааччы И.В.Борисов улахан үгүөлэхтэр.

Суруктар... Кэтэһиллэх суруктар... Син суруйаллар. Суруйаллар үтүө дьоннор тустарынан, ситиһиллэх үлэ туһунан. Үөрүү-көтүү, сүргэ көтүүлүттэ үгүстүк ахтыллар. Суруйаллар кэдэргэ кэмдэни, дьаардаах дьаалык тустарынан, баттаммыт-атаҕастаммыт кырдыгын булунаары...

Хас биердии сурук сурунаалга эридьиэстэнэн, айар үлэһиттэрэ түнэтиллэн иһэр. Быйыл тоҕус

ый түмүгүнэн редакцияга 1034 сурук киирдэ. Биердэ этэн кэбиһэргэ элбэх курдук, ол эрэри биһиги итинэн астымпаппыт, сирэн-талан, талымастаан уочараттаах нүөмэрибин бэлэмниирбит буолар ордук буолуо этэ дии саныыбыт. Суруктары бэрийэр буолан өрүү суруйар автордар буочардарын тутта биллэрэн.

Кылбаа манан кумаарыга адаархай «тардыысыма» буочары көрдүг да сэрэйэ түһэҕин - Хатырыктан Николай Иванович Сивцев суруйбут диэн. Бу автор биһигини кытта быстыспат сибээһи туппута ыраатта - 35 сыл буолла. Дэлээ даҕаны, редакция остуолугар олон биер да күн үлэлээбэтэҕин үрдүнэн улуустар биер бастакынан Россия Журналистарын соһуун чилиэниэн ылыллыа дуо!

Оттон бу биер да көнөрүүтэ суох, тын киирбэт тына кычыгыраччы ыга суруллубут сурук Хамараттаттан кэлбит. Георгий Ильич Кривошапкин киэнэ. Кини урут Уус-Алдан хаһыатыгар үлэли сүлдүүбүтэ билигин да биллэр. Ол да иһин суруктара өрүү чуолкай, баар чакчыларга олохурбут буолаллар. Кини суруга тиксигит үлэһитэ «абыранар» - ол курдук көнөрүүтэ аҕыах буолар. Хата ол онугар олус уһун буолан кылгатыллар-отойуллар, көвүрүүр-сарбыллар. Хардарыта «хабырыйсан» ылысы саҕаланнаҕа ити.

Кыра кылаастарга сүлдүүн ыраастык суруйуу - чистописание диэн предмет үгүс үөрэнээччигэ ыар таһаарас буолбут буолуохтаах. Ыраастык суруйуу быраабылатын толору тутуһан суруйар идэлээх учуутал Елена Ивановна Неустроева кэлин сылларга биһигини кытта тахсылаахтык үлэлэхэр. Улуу уус устурууһун кысааһынын курдук биер тэн бууквалары кэчиги-

рэтэн кэбиспитин киһи эрэ кэрэхси көрөр.

Көнөрүүтэ суох көбүс-көнө устуруокалардаах, хас биердии буукбата чуолкайдык суруллубут халын кэмбиэри ылан, төһө ыйааһыннааҕы диэбит курдук илигэр биэрэнгэтэн көрөбүн уонна өрө тыһыаҕын. Бу Терентий Иванович Замятин уочараттаах «оппуһа». Өрө тыһынын да оруннаах, улахан матырыйаал көрүүтэ-истинтэ уһукутаах, онтон компьютерга таһыллан оттискаата хат ааҕылаахтаах, аны секретариатка киирдэ да наһаа улахан буолан нүөмэргэ дэбигис туруоруллубат, онон «сыһпахалыгар, сүлдүүмахтыгы түһэр матырыйаал» диэн диринник өрө тыһырылар.

Ити курдук Николай Иванович Кокорев, Февронья Дмитриевна Ушницкая, Иннокентий Захарович Кривошапкин, Макар Николаевич Жирков, Николай Данилович Данилов, Константин Иванович Еремеев, Андрей Григорьевич Кобяков о.д.а. буочардарын редакция үлэһиттэриттэн үгүстэрэ эндэпкэкэ биллэллэр. Кинилэр буочардарыгар биер да атыллы, маарынаһар буочары булуон суоҕа. Онон оҕор буочарынан киһи майгытын, характерын, туругун быһаарар анал наука баар. Ити наука этэринэн биер буочар сөрөтөх эрэ киһини туоһулуур эбит. Итиччэтигар буочардар - дьоннор буолан тахсаллар. Онон биһиги элбэх араас буочарынан суруллубут суруктары күн айы кэтэһэбит. Элбии турун билбэт буочардарыт, эндэпкэкэ билэр буолуохпутугар диэри.

Григорий ЭВЕРСТОВ,
редакция суруктары-
бичиктэрин бэрийээччи

поход оһоһулунна диэн информация баар.

— Оттон эрдэтээни оҕо сааһыт?

— Олус уустук, кэлин кэпсизим. Характеристикам бу баар: «Васильев А.Ф. учился в 6-том классе Жемковской семилетней школы второй год. В течение года успеваел удовлетворительно. Экзамены сдал отлично и перешел в 7-ой класс. Мальчишка способный, может учиться хорошо. Дисциплина отличная, на уроках активный. К товарищам и учителям относится хорошо. Много читает художественной литературы. Интересуется и много имеет своих сочинений. Хорошо выполнял общественные поручения, справился с работой — как редактор классного листка, умеет хорошо оформлять газету.

Васильев является хорошим комсомольцем.

Кл. А. П. Клопикова». Били Зара Ивановна туһунан суруйарбар араспаанньатын умнубут этим. Хата архивыттан булан ылым.

— Атын хаһыаттары кытта сибээһинг?

— «Эдэр коммунистан» пропаганда отделын сэбиэдиссэйэ П. Сячиков 12.09.1959 с., «Бэлэм буолтан» литсотрудник М. Игнатев 18.03.1959 с., «Эдэр коммунистан» редактор Д. Пухов, пропаганда уонна агитация отделын сэбиэдиссэйэ М. Колодезников 20.12.1960 с., эмиз ити хаһыаттан редактор С.Охлопков, литконсультант С. Дьяконов 01.04.1959 с., эмиз ити хаһыаттан комс. олох отделын сэбиэдиссэйин э. т. Е. Мартынов 26.03.1961 с., эмиз ити хаһыаттан редактор э. т. С. Тарасов, эмиз «ЭК»-тан редактор А. Егоров, комс. олох отделын сэбиэд. э. т. Н. Павлов, пропаганда отдела Н. Аввакумов 21.03.1962 с., спорт отделын сэбиэдиссэйэ И. Кичкин 22.03.1962 с., комс. олох отделын сэбиэдиссэйэ С. Федотов 07.09.1961 с., пропаганда отделын сэбиэдиссэйэ Д. Васильев 28.11.1961 с., «Кыым» редактора С. Томская, пром. отдел сэбиэдиссэйэ П. Ханчаев, редакторы солбуйааччы Л. Колесов, сурук отделын сэбиэдиссэйэ В.Ойуурускай, «ЭК»-тан сурук отделын сэбиэдиссэйэ Р. Ермолаев 20.10.1961 с., «СЯ»-тан отдел сэбиэдиссэйэ Е. Корнилова 06.12.1960 с. сүбэлиир-такайар, сэмэлиир суруктары уура сүлдүүбүн.

— Хаһыакка алҕаһы таһаар-

бытын дуо?

— Таһааран. Бүлүүгэ «Колхоз суолугар» критическэй ыстатыйа-бар тракторист Васильев аатын Воробей диэбитин. Онтукан хос аата эбит. Сууттаһаары көр. Редакторым Илья Иннокентьевич Николаев журналист эрэ буолбакка, дипломат этэ. «Бэйэн итириктээн, тракторы төгүрүк суукка устата халтайга үлэлэтэ турбукку. Сууттастааххына, хотторуулаах хаалыаххын сөп. Киһи барыта эйигин Барыбайынан билэр» диэбит. Этэнгэ ааспыта.

Иккис алҕаһы эдэрдэргэ уруок буоллун диэн барытын ааҕан иһитинэрэбин.

«Ленин суола» хаһыат редакцията, дорообо.

Эһиги хаһыаккыт от ыйын 6 күнүгүгү тахсытыгар «Аан Тараҕана аатын үрдүктүк тутуҕ» диэн ыстатыйа бэчээттэммитэ. Мин санаабар, журналист бэйэтин уонна дьон иннигэр чииһинэй буолуохтаах, үлэтигэр скрупулезно сыһыаннаһахтаах, ол иһиттэн биер да факт сыһыһуула суохтаах.

Ол журналист үлэтигэр сыһыанын, билигин көрдөрөт.

Дьэ бу үөһэ ааттаммыт ыстатыйага автор А. Васильев Прасковья Ивановна Павлуцкаяны Варвара диэбит, уонна өссө тупсаран Барбарыс диэн хос ааттаабыт.

«Олохтоохтор Барбарыс диэн ааттыһыллар», — ким, хаһан иннэ диэбитэй, таб. Васильев.

Эдьийим Прасковья Ивановна хомойор: «73 сааспар диэри хаһыат суруйарын барытын итэҕэйэр этим, чэ аны мээни итэҕэйиэ суохтун. Сымыйанан суруйаллар эбит.» — диэр.

Эһиги санаагытыгар бу улахан ноһоот буолбатах дуо — эһиэхэ, эһиги үлэһитигэр.

Манан автор сыһыата бүһүэт. «Банныксыт Галина Семеновна бостуук кэргэнигэр Борокуоппайга бензин көрдүүр, туруорсара туора баҕайытык иһилиннэ».

Бастакытынан, ыанньыксыт аата Галина буолбатах — Варвара.

Иккиннин, бостуук Борокуоппай киһи кэргэнэ буолбатах. Саастарынан да тэннэспэт дьоннор.

Онон, А. Васильевка бэйэҕэр туһаайан этиэм этэ: тугу да суруйбутун, ханна да сүлдүүбүтүн иһин журналист, дьонго кырдыгы кэпсир киһи, аатын үрдүктүк тут, түһэн биэримэ. Будьте более внима-

тельны к фактам и к людям, о которых собираете писать.

Наадалаах, үчүгэй ыстатыйаны суруйан баран, манньк сыһаалары онорбуккут олус хомолтолоох. Ону сыһааларгытын көнөрүүххүт диин биэ эрэнэбит.

Үлэһитигэр ситиһиллэри баҕара хаалла П. И. Павлуцкая балта Матрена Кондратьева. 16.07.1991 с.

Эдэрбэр блокнокка сизэмэккэ, барытын төбөбөр тутта сатырыым. Ол содула итинник алҕастарга тэбэр. Ыччаттарга сүбөлиибин — хаһан да блокноккутун идлээ сылдьып, барытын чуолкайдык сурунун.

— Суруйууларың сүрүн геройдара кимнээҕи?

— Тыа сириң чэрдээх илиилээх үлэһит дьоно: ыанньыксыттар, сылгыһыттар, мэханизатордар, булчуттар, атын идэлээхтэри аҕыахтык суруйдум уонна уопсай тирээн турар боппуруостарга. Холобур, бэдэрээт, аренда, рынокка кирири уо. д. а.

— Очерканы суруйуу төһө уустуктааҕы?

— Сороҕор уустук, сороҕор кэбэс. Булчут Николай Спиридоновы Канаевы кытта баара-суоҕа 20-чэ иүнүүтэ кэпсэппитим. Ороннор тонмута да бэрдэ. «Аар тайҕалыын алтыһан» икки нүөмэргэ тахсыбыта. Николай Иванович Кокорев геройум олоһун-үлэтин ситэрэн-хоторон бизрбитигэр махтанабын.

Очеркан 1-гы чааһын Тэрэнтэй Халыев хайҕаабыта, 2-с чааһын сирбитэ. «Колхозтаах оҕотун дьылҕата» очерканы суруйарбар Николай Федорович Сысолятин эргэ хаартыскаларын көрбүтүм, кэпсээни истибитим. Ньюкулай Рыкунов астыммыта, үөрбүтэ. Василий Васильевич Слепцов туһунан «Сиртэн тирэх ыһа» очеркабар геройум үлэли сырыттаҕына, ийэтэ өлбүтүн сүрөһинэн сэрэйбитим. Итинник үлэһит дьоннорго манньк түбэлтэлэр типичнэйдэр. Үлэлииллэрин эрэ биллэллэр.

«Экономическэй ньымаларга тирэҕирэн» диэн билигин экономическай наука доктора Василий Романович Дарбасовтынын кинигэбитигэр урукку «Нам» совхоз опыта сырдаттыллыбыта. Улууспут, республикабыт киэн туттар дьоннор ыанньыксыт Дмитрий Тимофеевич Аргунов, отчут Егор Афанасьевич Протопопов киллэриллибиттэрэ. Этиллэрин курдук, суруллубут су-

оруллубат. «Таастаах чаһыл сааскыта» социальнай очерка өрө көтөүллүүлээхтик суруллубута. Быраһыллыт сир иккинтин тиллээт кими үөрдүбэт буолуой. Сирдөйдү, от-мас, уу-тыа да иччилэрэ харахтара сырдаатаҕа. Уруккутун ахтарбар ытык кырдыаҕа Роман Петрович Кутуков комелеспүтэ.

— Биергэ үлэлээбиттэргиттэн кимнээҕи күндүттүк саныыгың?

— Дьин таланнаах дьоннору кытта биергэ үлэлээбиппинэн, алтыспыһынан киэн туттабын. Ол республика таланнаах журналистара Данил Афанасьев — Токоосоп, Дмитрий Алексеевич Игнатев, Семен Степанович Базаров, Илья Иннокентьевич Николаев. Хас биердирин ойуулуом, дьүһүйүөм этэ да, хаһыаппыт иэнэ кыра.

Манна кэлэн, поэт Ньюкулай Рыкуновы, радио-фотожурналист Тэрэнтэй Халыевы, ох тыллаах Мэхээл Слепцовы кытта үлэлээбит дьоллоохтун. Тэрэнтэйи кытта майгынаһар дьылҕалаахпыт, орго үөрэхтээхпит, элбэхтик ааҕарбыт, сылдырбыт, дьону сүрэхпитигэр чугастык ылынарбыт күүһүнэн хаһыакка суолбутун хааллардахпыт. Бүлүү сунньүгэр, Аммага, Чурапчыга, Майага, Покровскайга, Бороҕонго, Дьокуускайга летучкаларга, муньахтарга билсигит журналисттарын, Москвага, Хабаровскайга курска биергэ үөрэммит табаарыстарбын умнубаппын.

— Билигин хаһыачыттар тустарынан тугу отиңий?

— Уустук ыйытык Таллан Ылдыаата — Илья Ефремович Сивцев профессионал, хаһыаты тупсаҕайдык онгорор, бэртээхэй тылбаасчыт, элбөх кинигэни редакциялаан күн сириң көрдөрдө. Түргэн туттуулаах, булууга өйдөөх. Вера Николаевна журналистикага аҕатын туйаҕын хатардар ханнык диэн эрэллээхпин. Кирилл Черепанов диринник энсэн, наһаа суруксут, бэйэтин суолун-иһин көрдөнөр. Даалий — Виталий Васильевич Сыромятниковы Ньюкулай Рыкунов (Ырыачай) итинник ааттыра. Оперативнай хаартыска, информация, интервью маастара. Төһө да сааһырдар, били Тэрэнтэйгэ тэннэһинэн дуо диергэ дылы, ылбычча киһи тэннэспэт киһитэ. Аһаас ат үрдүгэр сылдыр курдук. Киргизалэй Кестөкүүнэбис опыттаах журналист, редактор. Чугастааҕыны ыллааха, наставнига

Дуобат Баһылай — В. Л. Еремеев кинигэтин редакциялаабыта үчүгэй, тупсаҕай, ыраас уулаах үрэх сүүрдэн долгуһуа сытарын курдук. Киргизалэй өссө тугу эрэ суруйан, айан, соһутоо дии саныыбын. Валентина Артемьевна Лукавина ийэтин — Машуну солбуйбуттан үөрөбүн. Оппуускаҕа бардаҕына, хос тына түһэбит. Ийэтэ массынкаҕа бэчээттээн, имигэ тарбахтара бары экирэрэллэрэ. Оттон Валя компьютерга «төрдүс» скороһынан айаннаыр. Компьютер өйдөөх тэрил. Киннэхэ үөрэнэн баран, массынкаҕа бэчээттиргэ холонуу кубаалданан тимире охсор курдук.

— Корректор Екатерина Николаевна Сивцева туһунан тугу да эпэтиң дии?

— Этэбин, этэбин. Тыа хаһаайыстыбатын уонна экономика отделыгар үлэлирин сағана бэйэтин дьыалатын специалист быһыытынан бизс тарбах курдук билэрэ. Кинни уонна Марта Тимофеевна Николаевна — билигин Саха радиотун анааллаах корреспондентин А. В. уурата сатаабытын утарыласпытим. Марта кэлэрэ-барара элбөҕө, матырыйаалы булара кэбэҕэһэ бэрдэ.

— XXI-с үйэҕэ хаһыаппыт дьылҕата?

— Олох, культура, технология дохсунук сайдыаҕа. Ханньк эрэ акаары ядернай кнопканы баттаабатар. Эһиги салбаннар кысыкыт Наташа хаһыакка сурук кэһиллээх кэллээҕин, сырдыгы түһэбит. Сага үйэҕэр редакцияга омук тылын, компьютеры баһылаабыт, интернет кытта бодоруһар саға айар таланнар, ыччаттар кэлэчкэрэ. «Энсиэли» өссө тупсуо кизрэйиэ, кэтэһиллээх ыалдыт, доҕор-атас, сүбэтин буолуоҕа.

— Кэпсээниң иһин баһыыба. — Хата эйиэхэ, Февронья Дмитриевна, барҕа махта.

Кэпсэтиини суруйда
Ф. УШНИЦКАЯ.
Алтынны, 2000 с.
Нам с.

АНАЛБЫТ ДЬОН-СЭРГЭ ТУҢУГАР

В.КАСЬЯНОВ, «Энсиэли» хаһыат редактора

(Иинин 1 стр. көр)

Ааспыт үбүлүөй кэнниттэн редакцияга саҥа үлэһиттэр кэллэр. Саамай эдэрбит Кирилл Черепанов ханнык да тематтан чаһыйбакка, элбэхтик кэлэн-баран суруйар, олох араас көстүүлэригэр бэйэтэ туспа көрүүлэрдээх-истиилэрдээх. Ииникитин Кирилл өссө сайдан, суруйар тыла-өһө тупсан дьонун журналист буолар чинчилээх. Редакционнай издательской система операторунаан Алексей Алексеев хаһыат тас көрүнэ туспай, киһини кэрэхсэтэр буоларыгар бары кыһамнытын, сатабылын уурар.

Хаһыат тутуу үлэһиттэринэн «старай гвардия» бэрэстэбиитэллэрэ буолаллар. Эппиэттир секретарь Илья Сивцев, редакторы солбуйааччы Григорий Эверстов, фотокорреспондент Виталий Сыромятников олох саҥа сүүрээниэрин таба өйдөөн сырдаталлар. Мин соҕорум уонна махтаарым диэн Илья Ефремович отой кыра кэмгэ компьютерга хаһыаты танаар буола үөрэммиттэн. Итини этэн эрдэхтэрэ саха киһитэ айылдааттан мындыр буолааччы диэн.

Олохтук уларыйыылара хаһыат, уопсайынан да маассабай информация средстволарын ис хоһоонугар быһаччы сыһыанна-

ахтар. Быйыл муус устар ыйга Дьокуускайга буолан ааспыт республика, улуус хаһыаттарын салайааччыларын конференцияларыгар тыл эппит дьон итинник сарбах экономиканы тутуһумуохха, дьоммутун-сэргэбин үлэ-хамнаска, чөл олоххо, саха омук сирин-туомун тутуһууга туһайыахха диэн эппиттэрэ-тыммыттар. Ити сөптөөх быһаары. Онон биһиги хаһыаптыт ис хоһооно эмиз ити сүрүн сокууртартан тутулуктанар.

Бүгүн биһиги үлэһитигэр барыта эриэ-дэхси, барытын кыайдыбыт-хоттубут диэн этэр татым, оннук санаабыт да суох. «Ким үлэлиир — ол сыһар» диэн олус бэргэник бэлиэтээбиттэр. Улууспут хаһыатыгар бачача өр кэмгэ сорох нэһиликтэри «сүтэн» хаалаллар. Ити төрүөтүнэн мистэтигэр общественной корреспонденнар суохтара, уматык сыаната ыраан уһук нэһиликтэргэ тийэрбит күчүмүрүө буолаллар. Холбура, Үөдэй, Көбөкөн, Арбын, Фрунзе курдук нэһиликтэргэ биһигини кытта өрүүтүн сибээстэһэр, сонуну быспакка суруйар дьоно суохтук холлолоох. Бу нэһиликтэр дьаһалталарын кытта бииргэ үлэлээн итинник олох-о активнай позициялаах обще-

ственной корреспонденнары баар гынарбыт эрэйиллэр. Билигин даҕаны сорох суруйууларбыт тыл-өс өттүнэн ситэри чочуллубакка тахсаллар, хаһыат иллюстрациятыгар өссө да саҥа, сонун ньымалары буллахпытна ис-тас көстүүтэ биллэрдики тупсуо этэ. Биир тутуу үлэһиттэри атын үлэ-көһөн бэрээдэги харыстыыр, правовой темаларга суруйууларбыт аһыаатылар. Маныаха саҥа кадр көрдөнөбүт. Мантан ситэртэрэн этиэххэ наада, улуустар хаһыаттарын биир «ыарыһаах» мистэстэринэн эдэр, анал үөрэхтээх үлэһиттэр тыага тахсыбатара буолар. СГУ журналистика салаатын сыллата отуччалыы ыччат бүтэрэр, бары кэриэтэ куоракка хаалаллар.

Итини барытын этэн туран бэлиэтиги баарылар: хайдах да уустук өрүттэр үөскээбиттэрин иинигэр улуус хаһыата мэлдьи баар буолуоҕа, дьонго-сэргэ-күүһө-кыага тийэрэниэн истиг сүбэһит, эрэллээх доҕор быһытынан тийэ туруоҕа, онуоха учредителлэр, хаһыат үлэһиттэрэ, общественной корреспонденнар бары кыһамныларын ууруохтара диэн ааҕааччылары эрэннэрэ-бит

СААҤЫРБЫТ ДЬОН ААН ДОЙДУТААҤЫ КҮННЭРИГЭР АНАММЫТ МЕСЯЧНИГЫ БЭЛЭМНИИР УОННА ЫТАР ТУҢУНАН САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ПРАВИТЕЛЬСТВОТЫН 2000 СЫЛ БАЛАҤАН ЫЙЫН 29 КҮНҮНЭЭБИ 1443-р №-ДЭЭХ ДЬАҤАЛА

Сааһырбыт дьон аан дойдутаагы күннэринэн сибээстээн, сааһырбыт дьонго моральной уонна материальной көмөнү, өйбүлү оҕорууга общественность, үлэ коллективтарын, предпрятиелар уонна тэрилтэлэр болгомтолорун түмэр уонна Аҕа дойдуну көмүскүүр 1941-1945 сыллардаагы Улуу сэриигэ Кыайыы 55 сыла туолуутугар аанаммт предпрятиелары салгыыр сыалтан:

1. 2000 сыл алтынньы 1 күнүттэн ыла Саха Республикатыгар кырдыаҕас дьонго социальной көмөлөһүүгэ, өйбүлгэ уонна кыһамныга, болгомтону уонна ытыктабылы оҕорууга үлэлэр ыйдарын биллэрэргэ.
2. Сааһырбыт дьон аан дойдутаагы күннэрин ытыгыга уонна онуоха аналлаах месячнигы ытыгыга предпрятиелар былааннарын билгэрэргэ.
3. Улуустар уонна куораттар

баһылыктара:

- 3.1. Сааһырбыт дьон аан дойдутаагы күннэригэр аанаммт месячнигы бэлэмнээһингэ уонна ытыгыга предпрятиелар былааннарын ырытан оҕороллоругар.
- 3.2. Сааһырбыт дьонго моральной уонна материальной өйбүлү оҕорор сөбүлөһүннэриллибит үлэлэргэ предпрятиелар, учреждениелар, тэрилтэлэр дьаһалталарын болгомтолорун тардалларыгар.
- 3.3. Месячник предпрятиеларын үбүлээһини 2 №-дээх сыһыары быһытынан ветераннарга, инбэлииттэргэ нэһилиэнньэ дьадаҥы (үлэни кыайбат дьон) араҕаларыгар социальной өйбүл 2000 сыллаагы программатыгар көрүллүбүт үп суотугар хааччыалларыгар.
- 3.4. Мероприятиелары ытыгыга анаан үбүлээһин бюджет таһынаагы эбии источниктарын

көрдөөн буларга дьаһаллары ылаалларыгар.

3.5. 2000 сыл сэтинньи 1 күнүн көрсө Саха Республикатын Үлэ уонна нэһилиэнньэни социальной көмүскээһингэ министрствотыгар ытыгылыбыт предпрятиелар тустарынан информацияны киллэрэллэригэр.

4. Саха Республикатын Үлэ уонна нэһилиэнньэни социальной көмүскээһингэ министрствота, Саха Республикатын пенсионнай сулуустатын департамена 2000 сыл сэтинньи 1 күнүгэр диэри сааһырбыт дьон айымныларын республикатаагы фестивалын уонна «Ытыктабыллаах ыал» республикатаагы конкурс түмүктэрин оҕороллоругар.

Саха Республикатын
Правительствотын
Председателин
бастагы солбуйааччы
А. АКИМОВ

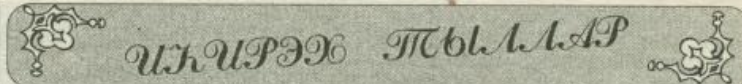
АЛТЫННЬЫНЫ БИЛГЭЛЭЭҤИ

Алтынньыга кыһын чугаһаабыта илэ-бааччы биллэр. Сорох кэмгэ күүскэ тымныйар. Бу ыйга күн-дьыл уларыйымтыа.

Норуот бэлиэлэрэ: «Хатын сэбирдэ-дэ олохчу сулланнарына, сымнаһар сыл буолар, оттон сэбирдэх сорого түстэҥинэ - тымныы кыһын», «Алтынньыга хайа күнтэн халлаан ырааһыгар да, муус устарга саас эмиз ол кэмтэн көхтөөхтүк саҕаланар», «Алтынньыга ый дьизлэннэҥинэ - кэлэр сайын кураанныыр».

- Кэтээн көрүүгэ тоҕоостоох күннэр:
- 3 - бу күн хотуттан тыалырдырына, сотору тымныйар. Өскөтүн туманнаах уонна сымнаһар буоллаҕына, хаар кэлиитэ хойутуур. Согурууттан ылаҕына — сыллар, арҕааттан - силбиктиир, илэнтэн - тыалырар;
 - 8 - бу күн бастагы хаар түстэҥинэ, нэдиэлээн кыһын кэлэр;
 - 14 - хаардааҕына, ол ууллубат. Хотуттан тыалырдырына - тымныы кыһынга, согурууттан - сыллыына, арҕааттан - хаардаах кыһынга. Тыал уларыйа сылдьар буоллаҕына, кыһын эмиз күнэ-дьыла уларыйымтыа буолар;
 - 25 - чарылхай сулуустар таҕыстахта-рына - тымныйар, сулус өлбөөркөй буоллаҕына — сыллар.

СИА

УБААСТАБЫЛЛААХ АЛБИНА НИКОЛАЕВНА!

Киин балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ Эйиэхэ «Российской Федерация үтүөлээх бырааһа» үрдүк аат иҕэриллибитин итиитик-истинник эвэрдалибит!

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, хирург ыарахан үлэтигэр өссө үрдүк ситиһиилэри, тус олохтор дьолу-соргуну!

УВАЖАЕМАЯ ТАИСИЯ ФЕДОРОВНА!

Администрация Намской ЦУБ, улуском профсоюза работников здравоохранения горячо поздравляют Вас с 70-летним юбилеем со дня рождения и 50-летием трудовой деятельности!

Желаем крепкого здоровья, благополучия, долгих лет жизни!

Күндү күн күбэй ийэбитин, эбэбитин, хос эбэбитин үлэ уонна тыыл ветеранын **КУЛИЧКИНА МАВРА ФЕДОТОВНАНЫ** 70 сааскын туолар юбилейынан итиитик-истинник эвэрдалибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ күндү киһибитигэр сааһырдым дии санаабакка, кырдыары, ыалдьары билиммэккэ биһиги ортобутугар уһундук, дьоллоохтук, үөрэ-көтө олоҕорго!

Оболорун, сизинэриг, хос сизинэриг

ПЕСТРЯКОВА-ВОЛГУШИНА МАРФА РОМАНОВНАНЫ Үйэ ангара үгүө сааскын туолбуккунан ис сүрэхтэн эвэрдалибит!

Баҕарабыт туохтан да күндү доруобуйаны, уруккун курдук хаһан да санааҕын түһэрбэккэ күлэ-үөрэ сырыт. Уһун дьоллоох олохтон.

Бииргэ үөскээбит, үөрэммит доҕотторун, П-Хомустаах

БИЛЭРИИЛЭР-РЕКЛАМА

Намский филиал ТВС «Байылыат» ДГУП «Туймаада-лизинг» предлагает населению улуса следующие товары:

1. Стройматериалы: гвозди разных размеров; ДВП (1,70 x 2,75); шифер (девятиволновый); рубероид; краски.
 2. Электроинструменты и бытовая техника: электропилы; электрорубанки; электролобзики; электрошлифовальная машина; фрезерные; электросепараторы «Плава»; электроплитки; кухонные комбайны; э/зернодробилки.
 3. Хоз. товары для дома: ведра разные; инструменты; тазы, ванны, баки; лопаты, вилы; бензопилы «Дружба»; посуда эмалированная и многое другое.
- Шины тракторные МТЗ задние и передние, а/шины для УАЗ, УРАЛ. Цены самые доступные и ниже рыночных. Принимаем на заготовку мясо, овощи. Товары на заготовку: мотоцикл «Минск-Лидер»; косилка роторная; косилка конная; грабли конные; ножи, шатуны, ремни.
- Ждем Вас кроме воскресенья с 9 до 18 часов. Обед с 12.30 до 14.00, рынок «Талба» вагон-магазин «Хозтовары».

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ПРЕДПРИЯТИЙ И ОРГАНИЗАЦИЙ НАМСКОГО УЛУСА!

Намский участок Якутского отделения Энергосбыта напоминает руководителям предприятий и учреждений о том, что для заключения договоров на электроснабжение предприятий Намского улуса на 2001 год необходимы следующие документы:

1. Заявка на имя начальника Намского участка ЯОЭ на заключение договора
 2. Копия свидетельства о государственной регистрации предприятия
 3. Копия свидетельства о постановке на налоговый учет
 4. Копия справки со статуправления о кодах ОКПО и ОКОНХ
 5. Однолинейная схема электроснабжения предприятия
 6. Приказ о назначении ответственного за электрохозяйство предприятия
 7. Акт раздела границ ответственности за эксплуатацию электроустановок (взят в Намском РЭС с Нам ул. Строительная, 59)
 8. Перечень электроустановок и токоприемников по цехам и объектам предприятия с указанием мощности каждого токоприемника
 9. Перечень приборов учета с указанием места установки, датой выпуска, датой госпроверки, №№ приборов учета, №№ трансформаторов тока, маркой электросчетчиков и трансформаторов тока
- Вся вышеперечисленная документация должна быть представлена в Намский участок ЯОЭ до 1 ноября 2000 г.

Администрация Намского участка ЯОЭ

Считать недействительным утерянный аттестат А-1379883, выданный 17/VI-97 г. НСШ №1 на имя Ильиной Вероники Александровны.

Снимем квартиру в районе магазина «Юбилейный». Тел. 21-6-28.

Уулаах, оҕолоох ыанар ынаҕы атылыгыбыт. Билсэр телефонут 2-33-61.

Арендуем гараж в здании Госстраха. Цена договорная. Тел. 21-5-96.

Убаастыыр доҕотторбут, аймактарбыт Светлана Ионовна, Анатолий Гаврильевич Аргуновтар тапталлаах оболоро, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар АРГУНОВ Александр Анатольевич хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит. Белолюбскаядар, Кривошапкиннар, Аргуновтар, Попова М.Р.	
Хатырык нэһилиэтин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэтэ үлэ, тыыл ветерана, колхознай, совхознай тулуу кыттылааҕа, Маймаҕа олохтоого МАКИТОВ Иван Иванович ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оболоругар, билэр дьонугар дириг кутурбаннарын тиздэллэр.	Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит үлэ, тыыл ветерана Үөдэй нэһилиэтин олохтоого ОХЛОПКОВА Татьяна Григорьевна 71 сааһыгар ыалдьан өлбүтүнэн бары аймактарыгар, доҕотторугар диригник курутууан турар биллэрбит. Оболоро, кийииттэрэ, күтүөттэрэ, сизинэрэ, хос сизинэрэ
Үөдэй нэһилиэтин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэтэ үлэ, тыыл ветерана ОХЛОПКОВА Татьяна Григорьевна ыалдьан өлбүтүнэн оболоругар, сизинэригэр, бары аймактарыгар дириг кутурбаннарын тиздэллэр.	

РЕДАКТОР В.Г.КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционнай издательской система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хойтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолутун, үлэтин, дьэһит аадырһын чопчу ыйыҥ.
Автор этэр хаһыат санаатыннын мэлдьи биир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьской уул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талыһына уонна таҕылына «Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательской систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индексэ — 54889. Тираһа — 2178. Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 4. 10. 2000. Сааһын №-р — 114